

Koncepcia Slovenského metrologického inšpektorátu (SMI) pri vykonávaní inšpekčnej činnosti

Akčný plán metrologického dozoru na rok 2023

Najdôležitejšou činnosťou SMI je metrologický dozor, teda kontrola plnenia povinností ustanovených zákonom o metrológii. SMI ako orgán štátnej správy na výkon metrologického dozoru súčasne plní funkciu orgánu dohľadu nad trhom v oblasti meradiel uvádzaných na trh podľa zákona o posudzovaní zhody. Okrem kontrolnej činnosti je dôležitou súčasťou činnosti SMI rozhodovanie v správnom konaní, vybavovanie podnetov a sťažností občanov, ako i vybavovanie postúpení od iných orgánov štátnej správy v oblasti metrológie. Činnosť SMI v značnej miere ochraňuje spotrebiteľa nielen z hľadiska určovania ceny pri priamom predaji, v obchodných vzťahoch, ale aj z pohľadu **ochrany zdravia a majetku**. Kontrolná činnosť má vplyv aj na **ochranu životného prostredia a bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci**.

Uvedené prispieva k zvyšovaniu ochrany spotrebiteľa pred nekalými praktikami, ktoré môžu súvisieť s určovaním ceny alebo niektorými chránenými záujmami. **Pri výkone metrologického dohľadu a dozoru sa dáva prednosť prešetreniu podnetov zaslaných od FO, PO ale aj iných orgánov štátnej a verejnej správy.** SMI vychádza v ústrety pri odstraňovaní zistených nedostatkov, keď predlžuje na to stanovené lehoty, na základe opodstatnených žiadostí.

Výkon metrologického dozoru tvorí najdôležitejšiu časť činnosti SMI. Jeho zameranie sa odvíja od stanoveného ročného počtu kontrol a určuje sa na základe analýz výsledkov za uplynulé obdobie a zo skúseností inšpektorov. **V priebehu roka 2022 bolo celkove vykonaných 1521 kontrol, pri ktorých bolo v 689 prípadoch (45,30 %) zistené porušenie zákona o metrológii alebo zákona o posudzovaní zhody.**

Vyrubovanie pokút v správnom konaní má za následok umocnenie výchovného efektu platnej metrologickej legislatívy na podnikateľské prostredie a elimináciu možností uplatňovania nekalých praktík voči spotrebiteľom. **SMI pri uložení sankcií berie na zreteľ aj nepriaznivú situáciu v podnikateľskom prostredí z dôvodu energetickej krízy. SMI v minulosti spolupracoval na novelizácii zákona o metrológii, ktorá umožnila uhradiť uloženie pokutu vo výške 2/3 pri splnení zákonom stanovených požiadaviek. Zároveň zákon umožňuje dozorovanej osobe vydať blok na pokutu na mieste nezaplatenú.**

Vyššie uvedené informácie vyjadrujú pozitívny dopad na zvyšovanie metrologického povedomia v podnikateľskom prostredí, preto si myslíme, že je dôležité v pokračovať v stanovenom zámere, a to v konkrétnom rozsahu, ktorý zohľadní momentálnu finančnú situáciu v podnikateľskom prostredí.

Konceptia Slovenského metrologického inšpektorátu (SMI) pri vykonávaní inšpekčnej činnosti

Akčný plán metrologického dozoru na rok 2023

Oblasť zamerania /účel kontroly	meradlo/veľičina alebo výrobok v prípade SB	Hlavné dôvody, prečo je dôležité uvedené kontroly vykonávať	Výkon kontroly, časový harmonogram
Kontroly podľa koncepcie štátnej politiky technickej normalizácie, metrologie, kvality a posudzovania zhody			
Používanie určených meradiel (ďalej len „UM“) pri rozpočítaní nákladov v spojitosti s užívaním domov, bytov a nebytových priestorov a dodávky vody do bytových, nebytových a iných podnikateľských priestorov (meranie na účely stanovenia ceny)	merače tepla, bytové vodomery na studenú a teplú vodu, vodomery na studenú vodu, elektromery	Používaním určeného meradla bez platného overenia pri meraní, ktoré súvisí s platbami, nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým môže byť spôsobená majetková ujma spotrebiteľovi, a tiež môže dôjsť k neoprávnenému ekonomickému prospechu zo strany podnikateľa. Spotrebiteľ môže byť ukrátený na predanom množstve vo vzťahu k účtovanej cene.	priebežne počas roka
Používanie UM pri predaji palív (PHM benzín/nafta) (meranie na účely výpočtu dane a stanovenie ceny)	meracie zostavy na kvapaliny okrem vody		priebežne počas roka
Používanie UM pri odberoch podzemných a povrchových vôd (meranie na účely stanovenia ceny, ochrany životného prostredia a ochrany prírodného bohatstva SR)	vodomer na studenú a teplú vodu	Používaním určených meradiel, pri meraní, ktoré súvisia s platbami bez platného overenia, nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým môže byť spôsobená majetková ujma odberateľovi/spotrebiteľovi. Odberateľ/spotrebiteľ môže byť ukrátený na odobratom množstve vo vzťahu k účtovanej cene.	2. a 3. kvartál
Používanie UM najmä pri priamom predaji spotrebiteľovi v obchodných reťazcoch, v zariadeniach spoločného stravovania a predaji tovaru alebo v iných prípadoch podľa § 11 zákona o metrologii, ktoré neobsahuje akčný plán na rok 2022 (meranie na účely podľa § 11 zákona o metrologii)	váhy s neautomatickou činnosťou a iné určené meradlá podľa položiek 1.1.1 až 8.12 prílohy č. 1 Vyhlášky č. 161/2019 Z. z. o meradlách a metrologickej kontrole, ktoré neobsahuje akčný plán na rok 2022	Používaním určeného meradla bez platného overenia pri meraní, ktoré súvisí s platbami, nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým môže byť spôsobená majetková ujma spotrebiteľovi, a tiež môže dôjsť k neoprávnenému ekonomickému prospechu zo strany podnikateľa. Spotrebiteľ môže byť ukrátený na predanom množstve vo vzťahu k účtovanej cene.	priebežne počas roka

Konceptia Slovenského metrologického inšpektorátu (SMI) pri vykonávaní inšpekčnej činnosti

Akčný plán metrologického dozoru na rok 2023

Oblasť zamerania / účel kontroly	meradlo/veľičina alebo výrobok v prípade SB	Hlavné dôvody, prečo je dôležité uvedené kontroly vykonávať	Výkon kontroly, časový harmonogram
Používanie UM v zdravotníctve najmä pri poskytovaní ambulantnej zdravotnej starostlivosti a v lekárňach (meranie na účely výpočtu odškodnenia a poistenia v súvislosti s verejným zdravotným poistením, ochrany zdravia a ochrana spoločenských záujmov, pri príprave liekov v laboratóriu lekárne, meranie na účely stanovenia ceny)	audiometre, neinvazívne meradlá tlaku krvi, lekárske teplomer, váhy s neautomatickou činnosťou používané v zdravotníctve	Používaním určeného meradla bez platného overenia pri meraní, ktoré súvisí s platbami, ochranou zdravia, diagnostikou a plánovaním terapie nie sú zaručené správne výsledky meraní, čím by mohlo dôjsť najmä k nesprávnej diagnostike a v nadväznosti na to k zanedbaniu liečby pacienta a tým aj následnej nesprávnej aplikácie liečby. Takéto konanie môže ohroziť zdravie pacienta, pričom je nepochybné, že takýmto situáciám je potrebné predchádzať dodržiavaním zákonom stanovených povinností. Uvedených prípadoch môže ísť aj o meranie súvisiace s platbami v súvislosti s verejným zdravotným poistením.	priebežne počas roka
Používanie UM pri výrobe a spracovaní liehu - výrobné podniky (liehovary) a pálenice (meranie na účely výpočtu cla a spotrebnej dane, ochrany zdravia a ochrana spoločenských záujmov, meranie na účely stanovenia ceny)	stacionárne nádrže na kvapaliny, liehomery, hladinomery, objemové meradlo na lieh, objemové prietokové meradlo na kvapaliny okrem vody	Používaním určeného meradla bez platného overenia by sa reálne spôsobila škoda konečným spotrebiteľom, a tým aj ich majetková ujma. Okrem uvedeného by došlo mylnému výpočtu cla a spotrebnej dane. Výkon kontrol v tomto segmente prispieva k ochrane zdravia a spoločenských záujmov chránených zákonom.	1. kvartál
Používanie UM pri prevádzkovaní autodopravy (meranie na účely ochrany zdravia a bezpečnosti, meranie na účely stanovenia ceny)	tachografy	Používaním určeného meradla bez platného overenia pri meraní, ktoré súvisí s platbami – pri výkone vnútroštátnej taxislužby nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým môže byť spôsobená majetková ujma spotrebiteľovi, a tiež môže dôjsť k neoprávnenému ekonomickému prospechu zo strany dozorovanej osoby. Spotrebiteľ môže byť ukrátený vo vzťahu k účtovanej cene za prejazdené kilometre.	2. a 3. kvartál
Používanie UM v súvislosti s vypúšťaním odpadových vôd (merania podľa osobitných predpisov, ochrana životného prostredia a ochrana prírodného bohatstva SR, meranie na účely stanovenia ceny)	meradlá objemu a prietoku vypúšťanej vody	Používaním určených meradiel bez platného overenia nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým je ohrozená nielen ochrana životného prostredia, ale môže dôjsť k ohrozeniu ochrany prírodného bohatstva SR	priebežne počas roka

Konceptia Slovenského metrologického inšpektorátu (SMI) pri vykonávaní inšpekčnej činnosti

Akčný plán metrologického dozoru na rok 2023

Oblasť zamerania / účel kontroly	meradlo/veľičina alebo výrobok v prípade SB	Hlavné dôvody, prečo je dôležité uvedené kontroly vykonávať	Výkon kontroly, časový harmonogram
Používanie UM v pneuservisoch, autoservisoch (meranie na účely ochrany zdravia a bezpečnosti, meranie na účely stanovenia ceny)	momentové kľúče, tlakomery na meranie tlaku v pneumatikách motorových vozidiel, objemové prietokové meradlo na kvapaliny okrem vody, odmerné sklo	Používaním určených meradiel bez platného overenia nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým je ohrozená nielen bezpečnosť cestnej premávky, zákonom chránený majetok a zdravie, ale môže dôjsť dokonca k ohrozeniu života.	2. a 4. kvartál
Používanie UM pri výkupe a spracovaní druhotných surovín a odpadov (meranie na účely stanovenia ceny v obchodných vzťahoch, ochrana životného prostredia)	váhy s neautomatickou činnosťou	Používaním určených meradiel, pri meraní, ktoré súvisia s platbami bez platného overenia, nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým môže byť spôsobená majetková ujma odberateľovi/spotrebiteľovi. Odberateľ/spotrebiteľ môže byť ukrátený na odobratom množstve vo vzťahu k účtovanej cene.	priebežne počas roka
Používanie UM pri ťažbe a predaji kameňa/kameniva a štrku (meranie na účely stanovenia ceny)	váhy s neautomatickou činnosťou		priebežne počas roka
Používanie UM pri výkupe, predaji a spracovaní obilnín a olejnin (merania na účely stanovenia ceny v obchodných vzťahoch, ochrana zmluvných vzťahov)	váhy s neautomatickou činnosťou, vlhkomery na obilniny, olejnin a strukoviny I. triedy presnosti, skúšobné sítá		3. kvartál
Kontroly v oblasti určených meradiel, metrologický dohľad - autorizované a registrované osoby, používatelia určených meradiel			
Kontrola dodržiavania povinností a podmienok pri výkone autorizovanej činnosti overovania UM a úradného merania (dodržiavanie požiadaviek a povinností vyplývajúcich zo zákona o metrológii)	autorizované osoby (overovanie UM, úradné meranie)	Neplnenie povinností autorizovanej osoby môže mať vplyv na kvalitu meraní a vykonávaných overení, pričom je nepochybné, že takýmto situáciám je potrebné predchádzať dodržiavaním zákonom stanovených povinností.	priebežne počas roka
Kontrola dodržiavania povinností a podmienok pri výkone registrovanej činnosti (dodržiavanie požiadaviek a povinností vyplývajúcich zo zákona o metrológii)	registrované osoby (montáž, oprava UM a baliarne označených spotrebiteľských výrobkov)	Neplnením povinností registrovanej osoby tým, že nevykonáva činnosť, ktorá je predmetom registrácie, s odbornou starostlivosťou podľa rozhodnutia o registrácii, konkrétne tým, že nezabezpečí určené meradlá po vykonanej montáži alebo oprave, čím je možné neoprávnené zasahovanie do určeného meradla nie sú zaručené správne výsledky meraní, a tým môže byť spôsobená majetková ujma spotrebiteľovi, a tiež môže dôjsť k neoprávnenému ekonomickému	priebežne počas roka

Konceptia Slovenského metrologického inšpektorátu (SMI) pri vykonávaní inšpekčnej činnosti

Akčný plán metrologického dozoru na rok 2023

Oblasť zamerania / účel kontroly	meradlo/veľičina alebo výrobok v prípade SB	Hlavné dôvody, prečo je dôležité uvedené kontroly vykonávať	Výkon kontroly, časový harmonogram
		prospechu.	
Kontroly oblastí, kde sa meranie nevykonáva určeným meradlom, ale povinne kalibrovaným meradlom			
Používanie povinne kalibrovaných meradiel (ďalej len „PKM“) pri skladovaní potravín a liekov (používanie PKM pri meraniach podľa osobitného predpisu)	meradlá teploty meradlá vlhkosti	Nepoužívaním povinne kalibrovaného meradla pri meraní vlhkosti a/alebo teploty pri skladovaní potravín a zároveň používaním povinne kalibrovaných meradiel bez dokladu o kalibrácii, ktoré subjekt používa pri meraniach sa nezaručuje zdravotná nezávadnosť a bezpečnosť skladovaných potravín a/alebo pripravovaných pokrmov, a tým môže byť ohrozené zdravie spotrebiteľov.	2. – 4. kvartál
Kontroly zhody skutočného obsahu s menovitým množstvom v spotrebiteľských baleniach			
Označené SB (meranie na účely stanovenia ceny)	spotrebiteľsky balené výrobky označené značkou „e“ (kvapalnú, sypkú, pastovitú)	Uvedením označeného spotrebiteľského balenia na trh bez registrácie dochádza k zavádzaniu spotrebiteľa a môže dôjsť k majetkovej ujme spotrebiteľa, nakoľko označené spotrebiteľské balenie bez registrácie nezaručuje splnenie prísnejších podmienok a požiadaviek, ktoré musí toto označené spotrebiteľské balenie spĺňať, na rozdiel od neoznačeného spotrebiteľského balenia.	1. – 3. kvartál
Neoznačené SB (meranie na účely stanovenia ceny)	spotrebiteľsky balené výrobky neoznačené značkou „e“ (kvapalnú, sypkú, pastovitú)	Pri neoznačených spotrebiteľských baleniach so zápornou chybou spotrebiteľského balenia väčšou, ako je dovolená záporná chyba môže byť reálne spôsobená majetková ujma spotrebiteľovi.	1. – 3. kvartál
Kontroly nad meradlami uvádzanými na trh			
	Kontroly nad meradlami uvádzanými na trh	Uvedením určeného výrobku na trh, ktorý by sa nepovažoval za určené meradlo, ktoré je možné používať pri meraniach na účely použitia podľa § 11 ods. 1 zákona o metrologii, by mohla byť spôsobená škoda spotrebiteľovi, a to tak, že spotrebiteľ (používateľ určeného meradla) by bol uvedený do omylu, že používa určený výrobok, ktorý spĺňa všetky potrebné náležitosti.	1. – 3. kvartál